

Vychází 1., 10., 20., každého měsíce o 10. hod. Expedicí se nachází v obchodnictví musikalí u „Beethovenu“ u Roberta Veita v Nových alejích č. 116. Kdo všeckna čtyry čtvrtletí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl. půll. 2 zl., celor. 4 zl. rak. č. S poštou: čtvrtl. 1 zl. 15 kr., půll. 2 zl. 30 kr., celor. 4 zl. 60 kr. rak. čísla. Pro státy německé: půll. 1 tol. 10 nov. gr., celoročně 2 tol. 20 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

1. září.

Nakladatel:
Robert Veit.

P í s e ň.

Ty nevíš, proč na blankyt dálný
zrak roztoužený upírám?

Proč z nitra citu zpěv svůj chvalný
o něm do světa vysílám?

Vždyť kousek nebe s hůry dolů
ku tmavé naší zemi spad',

a skryv se s jasnou hvězdou spolu
do oka tvého pak se vkrad'.

Antonie Körschnerova.

O kostelní hudbě v Praze.

Podává F. L—ý.

(Pokračování a dokončení.)

(Figuralní hudba u sv. Havla. — P. Holub a p. Čaboun.)

Dříve než prázdniny nastaly, předevzali jsme si poslechnouti figuralní hudbu v svrchu udaném chrámu a sice z té příčiny, jelikož obsazení orchestru a hlasu v prázdninách slabší bývá než jindy a tudíž za normalní se považovati nemůže.

Pan *Holub* je žák zdejší varhanické školy a měl by tudíž, jsa ředitelem kůru a mentorem vytríbeným, vkusem vynikati. Avšak to jsme naslouchající dne 5. srpna o 11. hod. mši Schiedermayerově, která se tam provozovala, u něho neshledali. Mše tato odbývala se po *řemeslnicku* a bylo pozorovati, že táž mše často na programu p. *Holuba* figurovati musí. By jsme upřímně a nestranně mluvili, byla všechna tempa přechmátnuta, provedení jednotvárné a bezbarevné; neboť o nějakých nuancích nebylo ani zmínky.*)

Byla to hudba, jakovouž i na vesnických kostelích slyšeti možná. *Vložky* byly velmi mělkého obsahu a odpovídaly co do ceny docela volené mši. Sopránista, přednášející diskantní partii měl sice vydatný

a zvučný hlas; ale prozrazoval málo školy a intonoval jmenovitě ve výši velmi falešně. Obsazení bylo poměrně dobré, až na něco slabé tenory a bassy. *Asperges* odzpívalo se, bezpochyby z pohodlnosti, toliko *psal-movitě* a vyjímalo se, jelikož na něm jen vokalisti podílu brali, velmi suše.

Tolik o umělém (?) působení ředitele kůru pana *Holuba*, jenž nám tak výbornou kostelní hudbu provozuje a jenž se Schiedermayerovskou musou až na nejnovější časy ještě unášeti dává.

Náhodou snad hrál na tomto dnu mladý varhaník p: *Čaboun* na varhany a nemůžeme opomenouti, bychom se o jeho zkázyplném počínání nezmínili. *Asperges* bylo, až na rychlé odehrání slok, dobré. Hned při responsoriích chtěl se varhaník vždy o výši intonace duchovního přesvědčiti a hledal proto, bera tři ba i více tónů na ostře registrovaném positivu, tón dominanty, na kteréž se responsorium zakládalo. Toto počínání svědčí o velmi nedostatečném hudebním sluchu; je to cop starých venkovských učitelů, jenž i ten nejsnášlivější sluch uráží. Předehru počal pan *Čaboun* z A-moll vycházeje, s bassovou figurou *jednohlasně* a chtěl bezpochyby *thematically* preludovati; avšak již při vstoupení druhého hlasu vyšla mu níř z rukou a nyní beze všeho rytmu propůjčiv místo několika „záplatám,“ moduloval náhle, jako kdyby vratmi do domu vrazil, a nechav vstoupiti pedal přišel drsným způsobem na dominantu a dal se do obyčejného okrouhlení dlouhé přede hry na varhanním punktu. Zde jsme však slyšeli nesmysl na nesmysl. Byloť to duchaprázdné s nejstrašnějšími dissonancemi protkané tápání na manualu, bez rytmu, a korunou všeho — o čemž jsme ani zdání neměli, že by se něco podobného na varhanách a v katolickém chrámě diti mohlo — ano korunou všeho byla řada bezmála *dvanácti chromatických vystupujících zmenšených septimových akkordů.**)

*) Přesvědčili jsme se též o tom při provedení mše od V. Fri mla, kdež zvláště trouby bídně zastoupeny byly. Red.

*) Několikrát jsme se již přesvědčili, že p. *Čaboun* naší upřímnou radu zavrhuje a ve svém obvyklém šlendrianu pokračuje. Bylo by zajisté jemu prospěšné, aby s hříšníkem

Nezasluhuje-li pak takový prostopášný varhaník, by z chrámu vyveden byl. Souhlasí-li pak takováto, nejsurovější smyslnosti hovící, varhanní hra se vzory našich mistrů? Není to povinnost a dlužnost ředitele kůru, by takou chlapeckou rozpustilost, která u mnohých nevědomců za hudební učenost se považuje, přísně plisnil.

Mělo by se opravdu s největší obezřelostí o to pečovati, aby při obsazování jen na důkladné varhaníky ohled brán byl a přede vším, aby se k zlepšení jejich skromných platů přikročilo.

Výtečných varhaníků je v Praze velmi málo, jsou to toliko: pp. Jos. Förster, J. Müller a Smolík, po nich následují pp. Cajner, Čaboun ml., Jan Folberger, Čaboun starší, Kačaba a Klimpl. Co se ředitelů kůrů týče, bude as řada jejich tato: pánové V. Horák, Z. Kolečovský, J. Krejčí, M. Mašek, J. Škroup, Fr. Drechsler, J. Mayr, J. Proška, Jos. Ulm, Jos. Holub, Jos. Fischer, Votrhánek, Holoubek.

Hudební bratrstvo (Convivium) v Bělé.

Sděluje Václav Kredba.

(Dokončení.)

Septimo. Kdo by z musikantů do toho bratrstva vstoupil, za přijetí půl vědra piva a 10 žejdlíků vína složí, a těm artikulům pevně zavázán bude.

Octavo. Kdyby do toho bratrstva jiný vstoupil, kterýby žádný figuralista nebyl, ten za přijetí půl sudu piva, 20 žejdlíků vína a při držaném quartalu po 12kr. in duplo platiti musí. Napotom to Convivium s musikanty užívati má.

Nono. Každého bratra z téhož bratrstva, když umře, musikanti darmo s musikou uctivě pochovati mají a za něj růžence se modliti povinni budou.

Decimo. Kdyby kdo zde vyměřeným pokutám, jsa vinným, poddati se nechtěl, tak Bělský, při magistratu obžalovaný a Kuřívodský u představeného purkrabiho k obžalování pozůstává, napotom arestem potrestaný, takovou pokutu tuplovaně složiti má.

Undecimo. Který by se nepoctivě choval v tom bratrstvu, má z téhož vyvržen a vystrčen býti, dotud, dokudby zase od své vrchnosti písební šajn milostí nepřinesl.

Duodecimo. Nemá se žádný opovážiti, aby kdo cizí, buď v městě, na panství Bělském neb Kuřívodském na svadbách neb v hospodách hrál, který by z toho

zvolal „Mea culpa“ a Šeb. Bacha dokonale študoval, což vůbec všem varhaníkům, kteřížto na chromatismus churaví, na srdce klademe. Red.

bratrstva města Bělé nebyl, leda že by se ti necechovní s rektorem neb kantorem téhož bratrstva umluvili a jisté peněžité quantum do pokladnice po každé bratrstvu složili.

Decimo-tertio. Nemá žádný na panství k nějakému frajkunštu neb řemeslu připuštěn býti, kterýby dříve dobře číst, psát a při tom musice vyučen nebyl.

Decimo-quarto. Zavázání budou kantor a musikanti městečka Kuřívod, do téhož bratrstva v městě Bělé zapsati se dáti, takové Convivium a roční quartal v městě Bělé s nimi držeti.*)

Pro Coronide.

Aby ale mi milí svěřeni poddaní v městě Bělé a tělesni poddaní Kuřívodští v službě Boží bedlivost a pilnost zachovali, na kůru farním pilně se nalézti dali, tak já jim z obzvláštní vrchnostenské milosti každý rok k držanému Conviviu sud piva z důchodu mého panského vydati nařizuju a poroučím.

K potvrzení a k zachování tuto předepsaných artikulův, jak nyní tak po mně budoucích vrchností takové bratrstvo mou vlastní rukou jmena podepisem a rozeným hraběcím pečotem confirmiruji.

Sigl. v zámku mém Hradištském dne 6. Novembris Anno 1746.

František Arnošt hrabě

(L. S.)

z Waldšteina v. r.

Již tomu tedy 114 let, co spolek tento zaražen, a dosud nezaniknul. Skoro každého roku přijímají se nové oudy. Za přijetí zaplatí každý vědro piva a přispívá každoročně ku vydáním quartalním. Nově přijmutému oudu čtou se vždy výše podaná pravidla; což se ovšem jenom pro jakous obřadní formu děje, nikoliv však pro přísné zachovávání.

Letos čítá spolek 27 hudebníků a 9 nehudebníků co řádných oudů; počet to, který stačí, aby spolek jakousi živostí, rázností a veřejností vyniknul. Čehož mu ze srdce přejem a doporučujem. Radili bychom též, aby spolek hojnějšího účastenství bral v novější literatuře hudební a aby do spolku svého co nejspíše přijal bratra — Záboje.

*) Kuřívodští musikanti nechtěli ale s Bělskými Convivia společně užívati. I zadali jsou žádost k témuž hraběti Františku Arnoštu z Waldštýna, aby fundace ta na dvě se rozdělila. Polovička aby připadla Bělským a polovička Kuřívodským, tak aby Kuřívodští sami o sobě Convivium držeti mohli. Byli ale odmrštěni s dodatkem, když nechtějí s Bělskými držeti, že neobdrží ničeho. A tak Kuřívodští ani z počátku na Convivium tom žádného účastenství nebrali. Poz. zasýlatele.

Slovo o českých národních písních.

Podává L. Zvonář.

(Pokračování.)

České národní písně nového rázu jsou to zvláště, které se potkávají se zvláštním oučastenstvím, kdekoli se jen vyskytnou. Příčinou toho jest mimo jiné vlastnosti jistá nenucená naivnost a zvláštní půvabnost melodie. Čím více se s nimi obírám a dle nich na povahu národa českého soudím, tím jsou mi milejší a tím milejším mi činí tento národ; neboť mají do sebe tak krásné, tak milé vlastnosti, že v zájmech umění hudebního vůbec a českého zvláště přáti se musí, aby se s nimi jak povolání hudebníci, tak i ti, jimž na poznání národa záleží, zhusta obírali. Pak by mnohé jinak vyhlíželo. Milí čtenáři „Obrazův života“ mi laskavě prominou, že jim stále před oči stavím písně české s národem srostlé; přiznám se, že jest mi skoro nemožno o nich mluvit a národa se nedotýkati. A abych dlouho za lubem nadržel, řeknu přímo, že jest Čech v jádru lepší, než-li se zdá; a že se z příčin, jichž se lehce dovtipiti lze, nedoceňuje. Když se začne poznávat z jeho národních písní!

Jelikož jsem si již předsevzal, učiniti jakousi procházku po luzích české musy hudební, kde každá píseň více neb méně co peřesté, vždy však co milé kvítko na nich kvete, začnu s nejchudšími na barvy aneb prostě mluveno těmi nejjednoduššími. Písně, jako: „Řekni, řekni jí“ — „Naše Káča husy pekla“ — „Nechodívej do háje“ — „Zkázal mně můj milý“ — „Za tou naší stodoličkou“ jsou jednotvárné „chudobky“, neb mají chudou melodii. Melodie jejich se neplouží ladně od tónu k tónu, aniž se dotýká vzdálenějších intervallů. Opakuje v prvním taktu dva-, tři- i čtyřikrát jeden a týž tón, a postoupí v následujících taktech k sekundu (druhý tón od prvního) neb tercii (třetí tón od prvního) aneb nejvýše o quintu (pátý tón od prvního) a činí totéž. Zřídka se povznese na kvintu, a nebere ani rhythmus na pomoc. Zda-li to náhodou neb schvalně, že melodie písně „Za tou naší stodoličkou“ jest velmi podobna pátému církevnímu tónu, nemůžem říci. Snad se vstípil tento tak lehce pochopitelný a do sluchu jdoucí tón původci písně tak, že se mu mimovolně namanol, když ku slovům nápěv míti chtěl. Tak též má nápěv oblíbené písně „Blahoslavený sládek“, melodii prvního církevního tónu, jak jej druhá odchylka vykazuje. Obě melodie potvrzují na novo, že římský choral volky nevolky na naši píseň vplyv měl. Jak dle textu i melodie lze soudit, jsou řečené a podobné písně plod bujné mysle a okamžiku. Myšlénka první písně „Že se může jen ta vdávat, která umí živit muže“ *projela mozek* (výrazem lidu mluveno), kteréhoz bez-

starostlivce nejspíše, když ho již nápoj ječmínkový rozehřál; pronesl ji slovem, a jak se zdá přiuspůobil slovo od jinud mu známé melodii.

Jmenované písně a jiné podobného rázu zajímají skoro více slovem než nápěvem, ačkoli jest nápěv přece s to, alespoň pro svůj rozmar a jakous bezstarostnost u vynalezání vábiti. „Kaple královská“ (kancional na konci 17. století vydaný) chová mnohý nápěv, v kterém se s podobným opakováním tónu potkáváme. Jelikož v této době choral český již na úpadu byl, a velebné a vážné melodie kostelní jinými, nedůstojnými potlačovány byly, nepochybíme, když písně s podobnými melodiemi do tohoto času odkážeme, jedinou píseň „blahoslavený sládek“ vyjímajíce. Že i 18. století podobné zpěvy plodilo, o tom taktéž pochybovat nelze, neboť obě století nebyly hudební muse české příznivá.

Aestetická stránka podobných písní před přísnou soudnou stolicí méně dobře ob stojí; a však nicméně i z těch může hudební skladatel leccos vytěžit. V harmonickém ohledu jsou chudé; připouštějí málo kdes jiné harmonisování než tonikou, dominantu a subdominantu; a proto zůstávají v ohledu jak na harmonii tak na melodii za zpěvy staré doby a za písněmi jich pozdějšími.

Ušlechtilejšího i ladnějšího a však ještě trochu neohebného rázu jsou ony nápěvy českých národních písní, jež se v samých harmonických tónech, t. j. v rozložených akkordech pohybují. Tato vlastnost jim dává jistou pevnost, vykročilost, neohroženost, a činí je švýcarským písním podobnými. Sem náleží nápěvy k textům: „Co pak ti naši dělají“ — „Nevdávej se má panenka“ — (první díl) „Za vraty slikali nám kabáty“ — „Lepší jedna Rakušanka“ a j. v. Melodie těchto a podobných písní dýšou již větší volnost a něžnost citu, jakož i na jakous větší výběrčlivost skladatelů z nich lze soudit. V harmonickém ohledu se rovnají předešlým, neboť i zde zůstává harmonie obmezena na tři již uvedené hlavní harmonie, totiž toniku, dominantu a subdominantu; v aestetickém výrazu stojí o něco výše předešlých. Jak se zdá, jsou tyto nápěvy skládány za příkladem oněch hudebních nástrojů, které vydávají jen tóny dvou hlavních, rozložených akkordů, totiž toniky a dominanty, jako na příklad lesní rohy a polnice. Možná také, že v předešlých časech po naší vlasti rozšířené a všady oblíbené dudy těmito a předešle jmenovaným nápěvům ráz zjednaly. Uvážíme-li, jak rozmanité harmonie nápěvy starého rázu připouštěly, a jak chudé jsou v tomto ohledu melodie nového rázu; uvážíme-li dále, že dudy jsou nástroj jen tak dalece harmonický, jak dalece se vydržovaný tonický tón i k dominantní harmonii držeti může, nabude důminka naše tím větší pravdě podobnost, any se nápěvy řečených písní jen na

akkord toniky a dominanty zakládají. Tím bychom si také vysvětlili, proč nápěvy tyto do jiných tónů nepřecházejí, t. j. nemodulují. Mnohé nápěvy, jako na příklad: „Zahrajte mně mou Litoměřickou,“ — „Jel sedlák voratí,“ nesou tak čistý dudácký ráz, jak si ho jen přáti lze, a dosvědčují dostatečně, že dudy na vyvinutí se mnohé národní melodie vplyvu braly, ano snad i příčinou byly, že povstal. Nápěvy těchto jmenovaných písní nezáleží ovšem jen pouze z jednotlivých částek rozložených akkordů, nýbrž i také z mnohých k harmonii neslučících tak zvaných průchodních tónů; tóny ty však hlavní harmonie neruší, a proto podrží svrchu pravené svou platnost.

(Pokračování.)

O registrování čili o účelu a umění přiměřeného použití hlasů varhaních.

(Pokračování.)

Zde sleduji některá pokynutí, jež se na registrování při rozličných posvátných obřadech potahují, a která se pak při menších, jak při větších varhanách užívati mohou. Zvuk varhan nemusí vždy silným neb vždy slabým býti, poněvadž takovýto jednozvuk (monotón) posluchače unaví, a též jak se již podotklo, na zpěv shromážděných špatně účinkuje. Síla toho zvuku varhanového závisí tedy: 1) od účelu kostelní slavnosti, která se vykonává má, 2) od většího neb menšího počtu shromážděných (osadníků). Tento poslední pád platí zvláště při zpěvu chorálním.

II. Registrování při rozličných církevních slavnostech.

a) Za času postního, jakož i v svatém pašijovém týdnu, a sice v zelený čtvrtek, velký pátek a bílou sobotu (vyjímouce vzkříšení), pak při všech pohřebních slavnostech, jako při Requiem, k čemuž pak i vůbec při všech truchlých událostech předepsané zpěvy náležejí.

V tom pádu nechť se volí v manuálu při menších varhanách všecky 8 stop. a jemnokryté 4 stop. hlasy Odevřený 4 stop. rejstřík, na příklad oktáva, aneb již docela přichystaný principální 4 stop. hlas vyrazilby velmi hlasitě, a uráželby jemnou a slavnou intonaci. V pedálu se mohou 16 a 8 stop. hlasy užívati. Při znamenitém počtu shromážděných se může sice státi, že bývá varhaník přinucen, v manuálu ještě jednu odevřenou 4 stop. oktávu a neb nějaký podobný principál přibrati.

Neboť k čemu by bylo doprovázení zpěvu varhanami užitečné, kdyžby tyto zpěvem shromážděných ohlasy byly. Při menších tedy varhanách, kde při volení

registrů více aneb méně obmezení býváme, musí se málem mnoho vykouzlit. Při větších a velikých varhanách, kde manuál (hlavní) *Bordon* a *Quintatön*, neb principál 16 stop. má, může a musí se oktávní 4stop. ku zvelebení velikých temnozvučných hlasů přibrati. Mohou se k tomu též manuální rourové stroje (*Rohrwerke**) potřebovati aneb s oným výše jmenovaným jedním střídati.

(Pokračování.)

Z Břetislavi (Pressburg.)

(Dokončení.)

V druhé akademii spolku hudby kostelní 20. května dávala se ouvertura k „Ruy Blas“ od Mendelssohna a Intermezzo ze zpěvohry „Lohengrin“ od Rich. Wagnera velmi zdařile, pak proveden koncert pro housle od Berriota, písně „Erlkönig“ od Schuberta a jiné drobotiny. Nermalou lahůdku poskytnul nám v máji baritonista Eugen von Soupper, uspořádav dva koncerty, v kterých písně od Schuberta, Schuhmanna, Mendelssohna a Rubinsteina přednášel a sice tak, že vše svým zpěvem okouznil a všeobecného uznání došel. Má krásný hlas, dokonalou školu a každé slovo jest mu rozumět. Jakž jsem se pod rukou dověděl, jest prý v Praze narozen — v Peštu ale vychován, hraje si docela na Maďara, mluví jazykem německým, maďarským, francouzským a vlašským — jen ne slovanským. Tak se to obyčejně se syny naší vlasti děje! Totéž nesmím zamlčeti, že k nám zavítal ve všech novinách rozhlášený Eduard Reményi, houslista královny anglické, a dvakrát koncertoval, 21. a 23. června. Mohu říci, že jsem zde lepšího houslisty ještě neslyšel, jen škoda, že někdy uchvácen horlivostí velmi přehání, obzvláště v maďarských písních, kdežto se zdá jakoby u vytržení byl a diblíci v jeho nástroji vězeli.

*) Mnohému se snad budou rourové stroje při truchlivých slavnostech nepřislušné zdáti, poněvadž se jinak varhaní zvuk nerozeznává od oněch, jenž se při jiných kostelních schůzkách užívají, a neb poněvadž v spojení s rourovými stroji smutku nepřislušnou povahu dostává. Poněvadž, jak známo, varhaní rourové stroje některé troubící a pískací nástroje v sobě obsahují a při pohřebních průvodech se často celé hudební sbory užívají, též se často i v kostele všecky písně posaunami a jinými doprovázejí, proč pak by se nemohly ve varhanách obsažené, nadouvací nástroje nahrazující registry k tomu obracet, zvláště, an v manuálu nejvyšší hlasy 4 stop. zvukoměr (Tonmass) mají, a všemu křiklavému se předchází? A nezáleží vše na tom, kterak a jak sbor proveden bývá? Jistě, že ve svém oboru zkušený varhaník postní neb pohřební píseň jinak hrát bude, nežli chválo- neb díkuzpěv; on jistě ony volněji a průtažněji (proto však přece ne loudavě), tento však jařeji a ohnivěji provede.

Má velký, plný, silný a něžný tón, jeho pianissimo jest utěšené, a technické těžkosti nemohou pro něho žádné více býti. Nejlépe se mi líbil v koncertu od Mendelssohna a romanze od Chopina. Jásot a hřmot, obzvláště při transcribovaných maďarských písních byl neobyčejný, věncemi a květinami byl obsypán. Pro výstrahu uvádíme, že se oslavený koncertista, zdvihaje věnce, do prstu u levé ruky silně píchnul, a teprv po několika minutách pomocí studené vody dále hráti mohl. Slečna Seraf. Vrabélyova, žačka A. Dreyschocka, oučinkovala v prvním koncertu a to s velkým prospěchem; s potěšením byl velký pokrok u zdokonalení jejím upozorován, jmenovitě poznenáhle sesilování a umírňování tónu velmi vynikalo. Příčiněním p. Th. Edla usjednotilo se sejiti sborů mužských v čarovně ležícím Hainburku a sice: zpěvácký spolek z Vídně, z Hainburku a zdejší. Několik sborů bylo sjednocenými silami dobře provedeno, načež jednotlivé produkce započaly, v kterých vídeňský sbor jednodlasně palmu vítězství obdržel a to zaslouženě. Takové schůzky velmi dobře oučinkují a zdokonalení pobádají. Naši zpěváci teprv nahlídli, že a co jim schází.

Gluck a Mozart.

Dva obrazy ze života, podává Karel Adámek.

(Pokračování.)

„Marie, nezakládej vše na předzvídaní aneb na domyslu; jest to půda písčítá, neschopná k základu stálosti. Jsem pevné naděje, že pravdivostí a jednoduchostí hudba má zvítězí, jsem však pln odvahy, že i mužně snesu možnou porážku.“

„Což myslíš,“ pravila Marie, „že i mně tato odvaha chybí? Memysli, že jest srdce ženské tak příliš slabé. Po boku tvém jsem vyučila srdce své silným býti. Avšak jest čas, abychom se odebrali do divadla.“

To bylo hemžení a tlačení před divadlem; každý chtěl býti dnes v divadle, neboť každý očekával nevšední zábavu. Nová opera, kteráž měla rozhodnouti o budoucnosti hudby, rozjitřený boj rozbouřených stran, přítomnost dvoru, Josefa a andělské choti jeho Isabelly, bylo neodvolatelné kouzlo pro zvědavého Vídeňana a proto každý se tlačil ku kase očekávaje ustrašeně výrok výběrčího, že jsou místa veškerá zaprodána. A což v divadle? tu bylo plno! Přízemí se podobalo černému moři, kteréž se přítokami stále rozvlňovalo a pohybovalo. Lože byly již plny; jen dvorní byla ještě neobsazena. Tak se shromáždili bojovníci stran obou, náčelníci ještě chyběli. Ani lože Metastasia ani místo kapelníkovo, jež měl Gluck dnešního večera zaujmouti, nebylo ještě obsazeno! Protož nenabýval až dosud boj

žádného významu. Panovalo temno a dušno, podobné temnu a dušnu před bouří panujícím. Jen tu a tam se vychloubali Gluckovsté vyřknutím prvního zpěváka Guadagniho, kterýž pravil: že až dosud nevěděl co hudba jest, totiž hudba pravá. Jiní podotýkali, že Gluckovi řekl: „Učte mne, chci býti hodným žákem! Vlachové se posmívali přetřepávajíce význam hudebního dramatu, jakž dílo Gluckovo nazváno bylo.

Avšak ne jenom v přízemí, ale po celém divadle panovalo stejné rozjitření. To bylo šeptotu, úsudků, předpovědí, námitek, vývratů, tvrzení a vraštění. Do prázdné lože vstoupil Metastasio doprovázen císařským kapelníkem Hessem. Neobyčejné hnutí povstalo v obecnstvu. Četní přívrženci náčelníků těchto projevíli smýšlení své hlučným jásotem a potleskem, ze všech stran zaznělo hlučně: *„Ať žije Metastasio! Ať žije Hasse!“*

Oba takto vyznamenaní přichylností obecnstva postoupili do popředí lože a přívětivě se na vše strany klonili rozohňujíce obecnstvo k novému jásotu.

„Slavte poslední svůj triumf, slavte okamžik, když stavěn bude pomník na hrob vaší slávy!“ pravila Marie, choť Gluckova, když do své lože vstupovala.

„Čím větší vaše naděje, že Glucka potřete, tím smutnější bude vaše poznání, že jste se mylili!“

A opět obecnstvo jásá! Vstoupil však už dvůr do divadla? Nikoliv, až dosud jest lože dvorní prázdná! Avšak místo kapelníkovo v orchestru jest obsazeno, Gluck, ku potlesku svých příznivců se chápé taktovky kapelnické.

„Ať žije Gluck! Ať žije veliký mistr!“ hřmí obecnstvo.

Metastasio se chvěje zlostí, Hasse bledne nevolí, Gluck se přívětivě kloní, oko Marie se leskne vítězně. Boj započal, první setření odbyto, rozhodný útok se blíží, napnutost obecnstva dosahuje stupně nejvyššího.

„Její majestátnost císařovna a císařský dvůr!“ zazněl maršál mocným hlasem divadlem. Veškerý hluk utichl a posvátné ticho nastalo. Všech zraky se obracely ku císařské loži, do níž vznešená Marie Teresie v podpáždí mileného chotě Františka, doprovázená již tenkrát oblíbeným arcivévodou Josefem, po jehož boku andělská Isabella kráčela a ostatní členové císařské rodiny vstupovali. Císařovna se přívětivě uklonila, ještě jednou zajásalo obecnstvo: „Ať žije naše matka, veliká císařovna.“

Gluck zdvihl hůlku, dal znamení rozhodné, výjev boje tak dávno očekávaného započal.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. Desítidenní toto poskytlo nám příležitosti, slyšeti výtečného zpěváka Fr. Stégra, jenž v operách „Hugenoté“ (dne 22. srpna), „Tell“ (dne 24. srpna), „Robert ďábel“ (dne 26. srpna), „Židovka“ (dne 28. srpna), v „Němá z Portici“ (dne 30. srpna) vystoupil a krásnou svou hrou a vytríbeným hlasem obecnost k hlučné pochvale roznítit. Co nevidět, vystoupí na jevišti náš výtečný tenorista p. Bachmann, jenž se již v úplném zdraví nachází.

— Pan Čeněk Vinař, varhaník dómu a ředitel hudebního ústavu v Záhřebě a pan Fr. Pivoda prodlévali tyto dny v našem městě. Jak doslycháme, usadí se p. Pivoda přes zimu v Praze a bude se vyučováním zpěvu a píána zanášeti.

— Pan Václav Stára, jenž 12 let co první učitel pianu v Jiránkově ústavu s velkým úspěchem vyučoval, obdržev dovolení k zřízení ústavu pro piano, jež v domě „u Štupartů“ dnešním dnem otevřel. Ústav tento má před ústavy téhož druhu přednost tu, že v něm žáci, kteří německy neumí, na základě češtiny pianu a theorii hudby vyučovati se budou; za čež hojného účastenství zajisté dosáhne.

— Činný ředitel vojenské hudební školy, pan Jos. Pavlis, složil k slavnosti odhalení pomníku knížete Fürstenberga slavnostní pochod, jež paní Leontině kněžně z Fürstenbergů věnoval. Pochod ten provozovala kapella činného ředitele pana A. Posledníka při příležitosti odhalení pomníku knížete Fürtenberga v Krivoklátě a musela ho třikrát opakovati. Týž skladatel chystá co nevidět do tisku velkou školu pro křidlovku, kteráž nejen všem vojenským kapelám, nýbrž pánům učitelům na venkově vítána bude.

— Náš zasloužilý skladatel pan J. Leop. Zvonář jest, jak se z jistého pramene dovídáme, místo Fr. Škroupa za ředitele Žofínské akademie vyvolen.

— Jelikož s měsícem září běh opět uzavřen neb dokončen jest, bude se jako v dřívějších letech, taktéž i letos a po všecky příští leta jednota ku vzdělání v hudbě vojenské, cvičení na křidlovku (Flügelhorn), Euphonion a na polnici bezplatně udělovati. K tomuto bezplatnému vyučování připustí se každoročně ti, kteří už v jednom těchto hudebních nástrojů nějakou známost mají; a sice: 1. Budou přijímáni za cvičence pro c. k. plukovní kapely mladíci, kteří už 16. roku dosáhli a 19tý ještě nepřekročili; byvše pak co schopní přijati a pro náležité c. k. pluky assentováni, pozůstanou zde po čas svého cvičení ve stravování vojenském. Vstupivše pak po náležitém vzdělání, jež rok nebo dvě leta trvá, do c. k. vojenských hudebnických sborů, dostanou zvláštní přídavek hned a velmi brzo na to postoupí za poddůstojníky; při obzvláštní pilnosti dosáhnou obojího již mezi vyučováním. 2. Přijímají se cvičenci, kteří 16. roku věku svého nedosáhli; ti však musí se sami vyživovati, po ukončeném cvičení ale, jakéžto podle schopností rok nebo dva potrvá, budou vrážděni v c. k. vojenské kapely, kdež se jim dostane těchto výhod, jak v článku 1. podotknuto. Z ohledu dru-

hého druhu musí se rodičové nebo poručníci zavázati, že cvičence po skončeném vycvičení do c. k. vojenských kapelí vřaditi dovolují. Taci, kteříby obmysleli cvičence do Prahy do tohoto bezplatného vyučování odeslati, necht' úmysl svůj ředitelstvu ku vzdělání v hudbě vojenské, v žitné ulici 171—II. (u Myslíků) až do dne 25. září běž. r. ústně nebo písemně oznámí, křestní list cvičence a písemné přivolení rodičův nebo poručníkův do té doby franko zašlou, a pak je do dne 2ho října t. r. k cvičení dostaví.

— Hudební literatura. Zýtra vyjde šestý sešit „Záboje“, obsahující čtvero zpěvy „Pošta“ od Lud. Procházky a „Komu zazpíváme“ od Fr. Michla. Program k dalšímu vydávání „Záboje“ podáme příště.

(K.) **Z Blovic.** (Kostelní hudba. — Akademie.) Den narozenin J. V. císaře Pána oslaven byl u nás v kostele velkou mší, při které se provozovala Nagillerova mše pro venkov. Vůbec se však u nás a ve zdejší krajině na to hledí, by Horákovy mše, z nichž každá jest osnova vznešených a krásných myšlének, rozněcovaly myslí zbožných posluchačů. Ano jeho šestá mše se hned po jejím vyjítí poprvé zde a hned na to ve všech okolních místech, kde to jen dost málo možná, provozovala. Druhý den totiž v neděli se přičiněním horlivého pana Icha dávala hud. a akademie, při níž ze zvláštní ochoty slečna Neubartova z Plzně a pan Šefl, c. k. okresní z Touškova účinkovali. Sál byl okrašen poprsím Jeho Velič., a vchod k této produkci učinila hymna, jež však málo rázně přednášena byla. Radíme p. Ichovi, aby si své hudebníky více navykal na to, aby na jeho direkcí dávali více pozor, an pak žádná preciznost u provedení není. Proč as pan Icha dal zpívat německý kvartett „Jägers Abschied“, nevím; nezavrhuji plody cizích skladatelů, ale vždy máme na našich luhách dost pestrého, vonného kvítí, jakého si jen kdo žádá, proč se tedy má ozývat u prostřed pračeské společnosti, v českém místě a v Čechách hlahol německého jazyka? Mezi desíti čísly na programu se studem uzardívaly jen dvě české písně mezi cizozemským davem. Zvítězily ale přec jako dřív poodstrčené popelky nad ostatním. Když pan Šefl počal „Děvy slovanské“ pěti, tu nechtělo vzítí tleskání a hromové volání „brávo“ vzítí konce. Obecnost, jehož duch byl dřív jako u prostřed zimy zkrhlý, procitnulo teď blahodárným účinkem podnebí české půdy své. Píseň „Lízinka“ vzbudila ten samý triumf pro pana Šefla, jehož hlas silný, zvučný, cvičený jest a nímž on vládne dle úplné libosti své. — Vzdáváme slečně Neubartové veřejných díků za to, že nám připravila svým přednesem a technickou zběhlostí svého jemného hlasu tak příjemné zábavy. Ji doprovázel v skutku výtečně pan Mates na pianě a pan Chot na klarinetu. Panu Šeflovi však jest díkem vlastní jeho a slastné vědomí, že krásné jest, přispívati celou duší a vřelou snahou k oslavení české vlasti naší.

(Sta—v.) **Z Nového Bydžova.** (Akademie.) K oslavení nejvyšších narozenin J. V. císaře Františka Josefa odbývala se zde dne 18. srpna b. r. hudební a deklamatorní akademie. Volba kusův byla dobrá, ač by žádoucí bylo, kdyby pan uspořadatel této zábavy více ke kusům od českých skladatelů přihlídl; neb z 10 čísel byly toliko 5 českých. Chvalitebná snaha našeho spolku by se osvědčila, kdyby se volba skladeb orchestrálních zlepšila a se k našim slovanským kompozitům jako ku Glinkovi, Moniuszkovi, Rubinsteinovi, Chopinovi a j. v. přihlíadlo, kteří se krásnými ouverturami, triami atd. honositi mohou. Doufám, že má rada u spolku Novobydžovského ohlasu najde, čímž spolek ještě větší důležitosti nabyde a obecnost nebude více mučeno starými a z části nezdařenými fabrikáty jiných národův. Nebudu šířiti slov o těchto neb oněch důležitostech pro zpěvácký spolek Novobydžovský, věda že pan ředitel jeho J. Josek se postará, by zabředlý zpěv v Bydžově výše pozvedl. Co se skladek orchestrálních týče, slyšeli jsme dvě ouvertury; první k Donizettiho opeře „Anna Bolena“, druhá ráznější a na Slinkovu, co do ducha slovanského, upomí-

nající od J. S o k o l a, již jistě seznam ouvertur našeho spolku zpěváckého obohacen jest. Orkestr zpěváckého spolku provedl ohé dosti slušně, ač horkem, jež v sále panovalo, strunové nástroje rozladěny byly, což velmi nemile na posluchače působilo. Za vchod k této akademii volena byla Haydnova »Hymna,« nedošla však, co se provedení týče, žádoucího výsledku. Dále slyšeli jsme dvě písně německé »Můj Andílek« od Essra a »Píseň« od V. Tomáška s českým předloženým textem. První přelázenou a otřepanou »Můj Andílek,« zpívala sl. K—slova bez všelikého účinku, nevynikla ani hlasem ani podnesem, i tempo bylo chybné. Druhou přednesl pan R—ter s citem a vyznačil se svým zvučným tenorem, byl hlučným potleskem odměněn. — Pak se přednášelo. Sl. P—nova deklamovala »Obranu krásného pohlaví« od Fr. Rubeše a pan St—ch taktéž od Rubeše známou »Já jsem Čech.« Nevím zdali bych to deklamaci nazvat mohl, lépe by bylo řečeno: předčítali básně od Rubeše. Ze sborů slyšeli jsme zdařilý sbor »Cikánia« od Fr. Vogla v slušném provedení, a čtverozpěv Erbenův »Naše vlast,« jímž obecnost nijak se nerozjařilo. Koncertní variace pro piano od Maysedra, jež na čtyry ruce přednesl sl. K—čova a p. C. R—ha, nás neuspokojily, an mladistvá ještě sl. K—čova své lehké úloze co do hry úplně nevyhověla. Mimo program přidalo se ještě solové číslo pro housle s průvodem píana, známý to kus od Paganiniho, jež Wallace transcriboval pod názvem »Tanec čarodějův,« a pan J. P—che k všeobecné spokojenosti obecnosti přednášel, ač by byl dle zdání našeho v jiném lehčím a pro něj přiměřenějším kuse více vynikl. Čistý výnos připadne chudým školním dítkám. Návštěva byla dosti četná a výsledek produkce v některých částech slušný.

(A. St.) **Z Mnichova Hradiště.** (Koncert.) Podávám tuto úvahu svou o koncertě dne 17. srpna dávaném, anizbych doufal, že všem těm rozmanitým a sobě si odporujícím úsudkům vyhovím, jakéž se z rozličných stran o programu a provedení vynášejí. Dle mého zdání nešetří žádný z posuzovatelů hlavní pravidlo přímé kritiky: přísnou spravedlnost. — Proslov a Tylovou deklamovánku: »To se nesluší« přednášely slečny K. Kalinova a L. Blumovu velmi zdařile. Sl. J. Měchurova zpívala písně od Rosenkranze a Lešetického cituplně a jasně; hlučně byvši volána přidala Rosenkranzovu »Česku,« začož opět hojným potleskem byla odměněna. Taktéž se líbila její arie ze Škroupovy zpěvohry »Libušin snatek,« v níž krásné své vlohy ku dramatickému zpěvu i ke koloratuře skvěle osvědčila; průvod orchestru místem pokulhával. Na piano hrál p. K. Matoušek Krovovu husitskou píseň transcribovanou Lisztem, před závěrkem však náhle přešel bez přestání do známého Hexentanze, což na mne udělalo asi takový dojem, jako bych z bojovného hluku chrabrých Táborův náhle byl hozen v roj našich švitořivých, rozmazlených dívek. Pianista přednesl obě skladby mistrně a vyznačil v první ráznost, v druhé pak něžnost velmi duchaplným způsobem. Čtverozpěvy od Veita, Dr. Tragého a Dr. Linhardta byly vedením p. Bubáka dosti dobře podány; myslím však, že by vesměs byly trochu rychlejší tempo velmi dobře snesly. Ostatně se zdá, že nehodné povětrí choullostivé průdušnice tenoristů poněkud zúžilo. Titlova ouvertura z českých národních písní otevřela druhé oddělení, ve všech částech se dobře provedla a hlučně byla k opakování žádána. První oddělení začalo Vojáčkovo u 7. koncertní ouverturou. Než tu skoro mi péro službu vypovídá, neboť jediné toliko slyšení nestačí k úplnému ocenění tak velkolepé, genialní skladby. Velebné andante, jímž ouvertura počíná, již v prvních akkordech jeví mistra, jenž ani v hravě melodiosních skladbách minulosti ani v rozervaných heroích budoucnosti své vzory nehledá. Provedení bylo, uvážíme-li všechny překážky, jež se tak velkolepým skladbám nezvyklému orchestru vslíci staví, velmi slušné a bylo by jistě výborné bývalo, kdyby krátkost času jen jednu zkoušku ještě byla připustila. Ze se právě tato ouvertura k produkci zvolila, je jistě věc zasluzná, an z toho viděti lze, že se nejen milovníkům, nýbrž i znalcům vyhověti chce, ustavičné pak přežvykování vlaských skladeb, jakéž sem tam vidáme, laiky brzo přesyť a hudebníkům, kterým podobné produkce zároveň školou býti mají, prázdného užitku nenese. Vytrvalost a píle, jakou p. dirigent Auer a celý orchestr vůbec provedením instrumentálních skladeb na jevo dali, zaslouhuje čestného uznání. Co se kárané netečnosti vzhledem návštěvy dotýče, nemohu s p. referentem Lumíra souhlasiti: nepřehledný dav lidstva, jenž pod okny koncertní síně napnutě sledoval každého zvuku, skvěle

vyvracuje domněnku, jakoby se u nás dosti milovníků národní hudby nenacházelo.

Z Nové Paky. (Akademie. — Kostelní hudba.) Dne 15. t. m. byla zde uspořádána akademie, která již rozmanitým programem svým nevšední zábavy přislíbvala a také poskytla. Instrumentální skladby zastoupeny byly ouverturou ze slovenských písní od Tittla, v nížto bychom sobě byli v Allegru něco čerstvější tempo přáli, pak ouverturou z opery »Fidelio« se zdařilým provedením, při nichž se oučinkujícím zaslouženého potlesku dostalo. Vzorné byly tenkrát co do preciznosti, čistoty a ráznosti provedeny sbory »Hoj krok za krokem« od Beckra, »Žezulinko« od Knittla (na nekonečné volání se musela opakovat), »Já jsem Slovan« od Vašáka; zde by nebylo trochu volnější tempo škodilo, pak »Vltava« od Vogla se svým vděčným ohlasem a »Žárlivý holoubek« od Hynka, načež vždy hlučný potlesk následoval. Méně šťastný byl sbor »Česká vlast« od Škroupa, kterým zábava ukončena byla, čehož však dosti patrnou příčinou nesnesitelné horko a co následek toho jakási unavenost byla. Ze zvláštní ochoty účinkoval též při této akademii pan J. Matoušek ze Svarova, žák to varhanické školy Pražské, jenž s pružností a čistou zběhlostí přednesl koncertní kus pro piano »Kolibri,« od Rozkošného, a též zasloužilou pochvalou odměněn byl. Nejskvělejšího však výsledku docílili nás výtečný kontrabasista pan J. Jodas a pan J. Kuřil, kaplan z Paky, prvnější svým vzorným doprovázením a druhý vzorným přednášením písně »Obrana kontrabassu« od Hraběte, kterou Jodas pěkně dle německého zčeštil. Pan J. Jodas, jenž nemálo při každé příležitosti se vsí ochotou milerád spoluúčinkuje a dobrou věc podporuje, jest žák p. prof. Hraběte, a svou pilností a vytrvalostí přivedl to již tak daleko, že již jistého stupně virtuosity dosáhl. Zdá se nám, že kontrabas živlem jeho jest a přejem mu tedy od srdce, by na této vytknuté dráze se jeho přičinlivost s pravým štěstím potkala a on v brzku skvělejší budoucnosti dosáhl. Pana J. Kuřila silný zvučný hlas s dobrou intonací a jeho dramatický přednes nás nemálo překvapil, tak že nejen »obranu« opakovat musel, nýbrž pro pochoutku ještě jednou slovenskou píseň od Pivody velmi rozmarně s hlučným potleskem přednášel. Mimo tyto přednášena byla od p. J. S. píseň od Krova »Porodila mne moje matička.« Líbila se nad míru. Konečně zbývá ještě deklamánka od Rubeše »Chvála malých,« kterou sl. A. Šádková vděčné obecnost mile pobavila. P. E. Krejčí, učitel na hlavní škole ve Vysoké, měl přednáseti »fantasii« pro housle od H. Vieuxtemps-a. Ze však slovu svému nedostál, dal patrně na jevo, že se u nás co virtuos, za jakého se vydává, vystoupiti nevěřoval, neboť bez udání příčin dostatečných ku koncertu nepřišel. Výsledek akademie byl dle všeho dost skvělý a všeobecného pochvalného uznání nejen u velikém počtu šromážděného obecnosti domácího, ale zvláště u znalců hudby z okolních měst dosáhl. Při tom nemohu opominout též díky vzdát řediteli spolku za jeho všestrannou snahu; zvláště pak nás těší, že, co asi v málo městech bude, v ý h r a d u ě č e s k é písně nejen snad k veřejným produkcím, nýbrž k cvičení vůbec volí; a proč by se také mělo sáhat k cizojazyčným, an se hojnost krásných našich domácích zpěvů jistě tak snadno nevyčerpá. *) Myslím že nebude od místa, pochvalnou zmínku učinit o naší kostelní hudbě. Jako v předešlém roce náš ředitel kůru p. V. Novotný se vsí pilností na den nanebevzetí p. Marie, co nejhlavnější pouti u nás, uspořádal velikou mši Cherubiniho, tak i letos se nám na ten den poslechnulí klassické mše Beethovenovy do C dostalo se slušným provedením. Svrchu jmenovaný p. J. Matoušek hrál při ní mistrně varhany.

Pravý Miroslav.

(P. N.) **Z Pardubic.** (Hudební zábava. — Zpěv. spolek.) Včera byla zde hudební a deklamatorní zábava, jejíž čistý výnos určen na zakoupení geometrických a fyzikálních nástrojů pro zdejší reální školu. Program zábavy té byl následující: »Pozdravení pěvcovo,« sbor od V. Veita. — »Tři doby v zemi České,« báseň od Boleslava Jablonského. — »Koncert pro kontrabas,« od J. Hraběte. — »Fantasie na národní písně,« od J. Schulhoffa. — »Porodila mne moje matička,« solo pro baryton od Krova. — »Dcerám českým,« sbor od F. Gernerera. — »Jedna toliko vlast,« báseň od F. Turinského. — »Koncert pro kontrabas,« od J. Aberta. — »Valse brillante,« od Koutského. — »Jindy a nyní,« deklamovánka od F. Rubeše. — Sbory přednášelo asi třicet zpěváků z Pardubic a z okolí —

*) Kéž by každé české město příklad si z toho vzalo. Red.

vesměs nastávajících členů spolku, který zde zřízen býti má, — tak zdařile, že po druhém sboru dvakrát hlučně voláni byli. Koncerty pro kontrabas přednášeli p. **Votřebal** a p. **Alojs Meliš**, oba chovanci Pražského konservatoria, a osvědčili svou nevšední zručnost překonáním velkých obtíží, jež nástroj velmi nevděčný v cestu klade, i čistou uhlazenou hrou. Můžeme oběma těmto mladistvým umělcům příznivou budoucnost připovídati. Ku krásnému výsledku zábavy přispěl však nejvíce pianista pan **Schwarz**, kterýž jmenovitě Schulhoffovy fantasie na národní písně tak mistrně přednesl, že hlučnému potlesku ani konce býti nechtělo. Učitel na zdejší reální škole, p. **Fr. Janda**, přednesl libozvučným hlasem krásnou Krovovu píseň: „Porodila mne moje malička“ tak čistě a cituplně, že ji musil po hlučném potlesku opakovati. Deklamace přednesli studující pp. **Kotek**, **Zajíček** a **Zrůst** s dobrým výsledkem. Návštěva zábavy byla dosti četná; jmenovitě přibýlo sem mnoho studentův z Chrudími, z Holic a ostatních okolních míst. Výnos 45 zl. jest dosti značný a ještě jsou výlohy v celku nepatrné, bude zajisté z výtěžku zábavy mnohá dobrá věc pro kabinety zdejší realky zakoupena.

— Tyto dny zadána k vysokým úřadům žádost o povolení ku zřízení zpěváckého spolku v Pardubicích. Ješto se až posud téměř 50 pánů přihlásilo, že ku spolku přistoupí, počne spolek ihned své působení, jak mile povolení k tomu dosáhne.

(—k.) **Ze Semil.** (Produkce zpěváckého spolku.) Dne 18. srpna uspořádal zdejší zpěv. spolek k oslavení narozenin J. V. císaře Františka Josefa I. druhou veřejnou produkci, v nížto mimo dvě německé následující české sbory provedeny byly: „Pozdravení pěvcovo,“ od **Veita** (ze Zábaje); „Kozácká,“ od **Kavana**; „Máj,“ od **Pivody** (co příloha k Daliboru); „Dcerám českým,“ od **Gérnera** (ze Zábaje); „Společná,“ „Cikáni,“ od **Vogla** a „Marné výstrahy,“ od **Sedláčka**. Ku konci se zpívala „Hymna národní.“ Provedení všech sborů bylo precisné, zdařilé; což o pilném cvičení pánů údů svědčí. Cikáni a Marné výstrahy se líbily nejvíce — tak že poslední opakovati se musel. Na žádost několika cizích pánů hostů se zpívala ku konci „Žezulinka“ od **Knittla**. Posluchačů se sešlo hojně — mnoho cizích. Dopoledne téhož dne se provozovala ve zdejším chrámu Páně při slavných službách Božích **Horáková** třetí mše, a dva čtvero zpěvy od téhož spolku. Co nejdříve zamýšlí údové tohoto spolku udělati výlet do Vysokého — kdež některé oblíbené sbory české provozovali bude. Doufáme, že čím dále, tím většího účastenství spolek míti bude; neb údů pořádku přibývá a každý se dlouhý čas napřed na produkci těší. Některé z nadřčených sborů obdržel spolek z kanceláře pro překládání a opisování v Praze. Jest to zajisté velká výhoda pro všechny spolky zpěvácké — an bez všeho velikého namáhání v krátké době kterýkoliv kus obdržeti možno.

(P. N.) **Z Polné.** Na den narození J. V. zařídila se a k a d e m i e, při které opět zpěvácký sbor, který byl již před rokem zanikl, slyšeti se dal. Přednášel zdařile kromě jiných čtvero zpěvů „Vše jen ku chvále,“ „Tázete se,“ „My čeští manové,“ „Já jsem Slovan.“ Avšak bylo by žádoucí, by si zdejší zpěv. spolek novějších v „Zábaji“ uveřejněných českých sborů všimnul; neboť i nových výtvorů v umění hudebním dlužno si hleděti. Jestli chvalitebné, že se nyní opět u našeho slovanského národu zpěv pěstovat počíná, a k tomu cíli zpěvácké spolky zřizují; slušno by bylo, aby se opět i u nás sbor nejen udržel, ale i spolek dle jiných míst utvořil. Spojenými silami dá se mnoho dobrého provésti. Učitelové zdejší jsou dobří zpěváci a vůli k tomu též osvědčili, sil ostatních jesti též dost — bylot již přes 20 zpěváků pohromadě; pročez s chutí k započatému dílu.

(L. U.*) **Z Tábora.** (Zpěv. spolek. — Akademie. — Kostelní hudba. — Mešní zpěvník.) Zdejší zpěv. spolek se zmahá vůčihledě a čítá nyní 135 přispívajících a k 30 účinkujících členů; snaha jeho je veliká a pakli ještě více růsti bude, povznese se zajisté hudba zdejší na velký stupeň. Velkých zásluh o spolek dobyt ředitel téhož spolku, c. k. berniční inspektor pan **Picha**, jehožto přičiněním a vedením se zde 17. srpna před slavností narozenin J. M. císaře pána uspořádala hudební akademie, hteráž velmi skvěle vypadla. Nejdříve zpívala se známá hymna „Zachovej nám Hospodine!“ kterouž náš statečný zpěv. spolek velmi pěkně s průvodem hudby provedl; na to následovaly ouvertury k „Martě“ od **Flotova** a k „Oberonu“ od **Webra**, ješto

zdejší hudební sbor velmi precisně a správně přednesl. Zajisté si váží každý cizích klassických skladeb; avšak české neb slovanské skladby nemají také při produkcích chybiti. Jak snadno možná nyní dostati ouvertury českých skladatelů np. krásná ouvertura k „Anně Landskronské“ od **J. J. Aberta**, ouvertura k „Alexeji“ od **Lud. Procházky**, ouvertura od **Vojáčka** atd., z nichžto se už některé v Mnichově Hradišti dávaly, a které v „kanceláři pro opisování“ v Praze za levný peníz dostati lze. Nuže, važme si svých skladatelů a podejme příklad jiným českým městům. Avšak zaběhl jsem trochu daleko; nyní k věci! Hudebníků, kteří ouvertury přednášeli, bylo mnoho, mezi nimiž nacházel se též p. **Wiedemann**, koncertista na kontrabass, jenž se za kapelníka do Rusi dostane. Dále slyšeli jsme arii z „Lindy,“ dvě písně od **Mendelssohna**, výjev z **Kreutzerovy** opery „Nachtlager,“ romanci z „Marty,“ píseň od **Kükena**, scenu a arii z „Čarostřelce“ a píseň „Erlkönig“ od **Schuberta**. Z českých skladeb byly provedeny: „Společenská,“ kterouž zpěv. spolek rázně přednesl a na všestranné přání opělovati musel, dále píseň „Kde domov můj“ a „Ach není tu není,“ které se obecně velice líbily a konečně český sbor „Vše jen ku chvále“ od **A. Jelena**, jež náš zpěv. spolek krásně provedl. Škoda jen, že tak málo čtvero zpěvů ze „Zábaje“ slyšíme, které se všude v Čechách s velkou oblibou zpívají; než doufejme, i náš spolek nezůstane pozadu za ostatními našich českých měst. Co se provedení písní dotýče, bylo velmi dobré; zvláště vyznačila se sl. **K. Huttary-ova**, kteráž svou úlohu velmi dobře a s nuanecemi provedla, pak sl. **A. Dráždíkova** a paní **B. Jahnová** z Prahy, které se velmi líbily. I náš pan **Chládek**, bassista velmi krásně zpíval. — V neděli dne 12. srpna slyšeli jsme korunovací mši od **Mozarta**, která velmi slušně provedena byla. Náš varhaník pan **Bastelli** hrál výtečně na varhany; hra jeho je povážlivá, plynná a umělá. Škoda, že ředitel kůru ustavičně je nemocen; zajisté by hudba kostelní ještě více rozkvěla. — Právě vyšel nově uspořádaný mešní zpěvník pro mládež s modlitbami; cena jest levná a kdo si ho přeje, necht se obrátí na ředitele dívčí školy.

Z Varšavy, 23. srpna. (Konservatorium) Dne 1. října otevře se zde hudební konservatorium, jehož ředitelem bude p. **A. Kański**. Roku předešlého obdržel pan **Kański** od cara povolení, aby ideu konservatoria takového uskutečnil, složí-li se základní jistina 45.000 str. rublů v 6 měsících při ruském banku. Zároveň povolilo se p. zakladateli, aby přijímal dary po 500 rublech od zakladatelů ústavu a po 300 rublech od zakladatelů nadací ústavních, jakož i menší příspěvky. Vláda sama se uvolila, že potřebné místnosti ústavu tomu daruje, útraty za přestavování a vnitřní úpravu zaplatí, 2000 str. r. ročně ústavu věnuje, a některé výhody nejen učitelům ale i žákům, kteří hudební své vzdělání tam obdrželi, poskytne. Nejen šlechta polská, ale i duchovenstvo, statkáři a umělci hojnými příspěvky zúčastnili se v podniknutí tom, které brzy Polsce podá síly ku sestavování sborů hudebnických a orchestrů, podniknutí, které zajisté umělce a mistry hudební na všechny nástroje poskytne!

L i s t á r n a.

Všem pánům dopisovatelům „o kostelní hudbě“ na venkově sdělujeme, že jejich dopisy pod zvláštním nápisem v příštím Daliboru vyjdou. Pan **A. Nt.** v **Chotěš.** Obdržíte žádané věci co nevidět. Panu dop. v **Blovičích.** Nefrankované psaní podruhé nepřijmeme. Panu **V. Mž.** v **Záhřebě.** Váš dopis vyjde příště. Panu **L. Notové** přílohy přiloženy budou k příštímú číslu. Panu **M. Nov.** v **Bílé Církvi.** Mši obdržíte co nevidět. Panu **Fr. B.** v **Veleš.** Odpíšeme vám brzy.